

Otázky pro druhou část SZK z předmětu evropské právo

1. Základní pojmy: EHS, ES, EU, evropské právo, komunitární právo, právo EU, *acquis communautaire* - charakteristika rozdílů a stav po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.
2. Svěřené pravomoci, výlučné pravomoci, sdílené pravomoci; principy a postupy, kterými se řídí rozdělení a výkon pravomocí mezi EU a členskými státy.
3. Vznik, obsah a ukončení členství v EU.
4. Povinnosti a odpovědnost spojené s členstvím v EU. Nástroje a cesty jejich vynucení.
5. Povaha právního řádu EU, prameny práva a vysvětlení jejich hierarchie.
6. Všeobecné právní zásady v právu EU – typologie, historická geneze jejich obsahu a postavení v rámci pramenů práva EU, jejich význam pro praxi.
7. Vztah práva EU k právním řádům členských států.
8. Akty práva EU, jejich typologie, základní charakteristiky a účely.
9. Aplikace práva EU – pojem, aplikující subjekty, aplikační zásady.
10. Přímý účinek práva EU, podmínky a druhy přímého účinku, jeho význam a důsledky pro jednotlivce.
11. Výklad práva EU, používané metody výkladu a vztah mezi nimi, princip *effet utile*.
12. Ústavní aspekty členství ČR v EU. Klíčové nálezy ÚS ČR a ústavních soudů členských států k otázkám evropské integrace.
13. Lisabonská smlouva - obecná charakteristika, hlavní oblasti změn.
14. Účast na rozhodování, demokratická legitimita a kontrola a tzv. demokratický deficit rozhodování jednotlivých institucí EU – stav po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.
15. Složení, pravomoci a principy fungování a vzájemných vztahů hlavních institucí EU: EP, Rada, Komise, princip institucionální rovnováhy
16. „Nejvyšší představitel EU“ – postavení, pravomoci, způsoby vzniku a zániku funkce.
17. Legislativní procedury EU. Formální náležitosti aktů EU, publikace, vstup v platnost.
18. Princip vláda právy, záruky a mechanismy soudní ochrany v právu EU.
19. Postavení a pravomoc Soudního dvora EU, srovnání s vnitrostátním soudnictvím členského státu, vztah SDEU a soudů členských států, meze národní procesní autonomie.
20. Druhy a základní charakteristiky žalob k Soudnímu dvoru.
21. Řízení o předběžné otázce.
22. Sankce v právu EU, typologie, účely, pravomoci k jejich ukládání.
23. Odpovědnost za škodu v právu EU.
24. Obrana práv jednotlivce v právu EU – nástroje a cesty obrany práv zaručených právem EU proti porušení ze strany unijních, státních i nestátních subjektů.
25. Právo EU a řešení sporů: mezi členskými státy, mezi jednotlivci a státy, mezi jednotlivci navzájem.
26. Pojmy „celní unie“, „společný trh“, „jednotný/vnitřní trh“, „hospodářská a měnová unie“ v kontextu EU. Evropský hospodářský prostor.
27. Právní zakotvení vnitřního trhu EU a jeho základních svobod. Kdo/co a kdy se může/nemůže volně pohybovat.
28. Vnitřní trh EU a postavení a práva jednotlivce – občana a ne-občana EU.
29. Vnitřní trh EU a postavení a práva podnikatelských subjektů.
30. Vnitřní trhu EU a možnost členského státu zachovat si národně specifické požadavky na zboží a jeho prodej, služby a jejich poskytovatele.
31. Význam judikátů *Cassis de Dijon*, *Dassonville*, *Keck a Mithouard*, *Komise v. Itálie (přívěsy)* pro možnosti podnikatelů a opatření členských států na vnitřním trhu EU.
32. Režim pracovníka a samostatně výdělečné osoby v právu EU, jejich práva včetně práv rodinných příslušníků, legální omezení těchto práv v právu EU.

33. Srovnání možností volného pohybu fyzických a právnických osob v rámci vnitřního trhu EU, shody a rozdíly, specifická opatření EU k usnadnění volného pohybu obchodních společností.
34. Přípustná a nepřipustná omezení volného pohybu plateb a volného pohybu kapitálu v právu EU.
35. Hospodářská soutěž – předmět a cíl soutěžního práva EU, vztahy unijního a národního soutěžního práva, pojem podnik a relevantní trh, aplikace ustanovení o hospodářské soutěži – pravomoci a povinnosti Komise.
36. Ochrana hospodářské soutěže ve vztahu k podnikům, zakázaná jednání podniků a výjimky z nich. Pravomoci a postup orgánů EU a členských států.
37. Ochrana hospodářské soutěže ve vztahu k členskými státy, zakázaná jednání států a výjimky z nich. Pravomoci a postup orgánů EU a členských států.
38. Charakteristika občanství Evropské unie, jeho geneze a práva vyplývající z tohoto institutu. Nabývání a pozbývání občanství EU.
39. Retrospektivní pohled na vývoj ochrany lidských práv v ES/EU. Stávající prameny práva lidských práv v EU. Základní pilíře, o které se regulace lidských práv v EU opírá. Vztah systému EU k systému podle Evropské úmluvy o lidských právech, vztah SDEU a ESLP.
40. Geneze prvního uceleného katalogu lidských práv EU - Listina základních práv EU. Obsah a struktura Listiny základních práv EU. Otázky právní závaznosti a vynutitelnosti Listiny základních práv EU. Individuální „výjimky z Listiny“ přiznané jednotlivým členskými státy.